

PP-tjenesten

- til alle ansatte i barnehage og skole

**Bamble
kommune**

PP-tjenesten - veileder til barnehager og skoler

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i Bamble er kommunens rådgivende og sakkyndige instans i forhold til spørsmål som omhandler barn, ungdom og voksne som opplever å ha en vanskelig opplærings situasjon.

PP-tjenesten er en lovpålagt tjeneste som er hjemlet i Opplæringslovens §5.6.

Hvilke tjenester kan PPT tilby?

PP-tjenesten tilbyr utredning i forhold til de vanskene som er tilmeldt. Primært vil en utredning være knyttet til spørsmål om behov for spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning. Videre tilbyr vi veiledning til foresatte, barnehager og skoler. I tillegg spørsmål knyttet til og vurdering rundt utsatt skolestart, og sist men ikke minst - spørsmål om bistand knyttet til kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling.

Fra skolestart i august 2013 vil PP-tjenesten ha fast tid på den enkelte skole. Informasjon rundt dette vil være gjort kjent på skolen. Innholdet ønsker vi i størst mulig grad å tilpasse behovet på skolen. Eksempelvis vil deltagelse i skolenes spesialpedagogiske team og veiledning til skolens ansatte inngå her.

Henvendelser på enkeltelever/barn

PP-tjenesten kan kontaktes når barnet ikke følger den vanlige utviklingen. Vi tar imot henvendelser knyttet til fagvansker (lese- og skrivevansker, matematikkvansker, generelle lærevansker og språkvansker), fysiske vansker (syn, hørsel, bevegelse/koordinering), kommunikasjons- og samhandlingsvansker, konsentrasjons- og oppmerksomhetsvansker, atferdsvansker (sosiale- og følelesmessige vansker, generelle utviklingsavvik).

PP-tjenesten - veileder til

Hvem kan søke hjelp og hvordan søke
Tilmeldinger til PP-tjenesten skjer vanligvis i samarbeid mellom skolen/barnehagen og foresatte. Foresatte, helsestasjoner, sykehus, habiliteringstjenesten kan også tilmelde barn til PP-tjenesten. Skoler og barnehager kan også be om veiledning på individ- eller systemnivå. Veiledning kan foregå anonymt – eller på navn når det er innhentet samtykke.

Foresatte må alltid samtykke i at PP-tjenesten blir kontaktet når barnet er under 15 år. Ungdom over 15 år kan på eget initiativ søke tjenester uten samtykke fra foresatte. Aktuelle tilmeldingsskjemaer kan hentes fra kommunens nettsider.

Vi behandler tilmeldinger fortløpende, og har normalt en saksbehandlingstid fra tilmelding er mottatt til endelig sakkyndig vurdering foreligger på cirka 3 måneder.

Test- og kartleggingsverktøy

Når barnet er tilmeldt PP-tjenesten vil den videre utredningen bli bestemt ut fra flere kriterier – blant annet alder, og hvilke vansker barnet har. Vanligvis tar vi kontakt med barnehagen eller skolen for en samtale, i tillegg til at vi ofte ønsker å observere barnet i lek eller i en opplærings situasjon. Der utredningen krever det gjennomfører vi også ulike tester, eller kartlegginger. Enkelte baserer seg på barnehage, skole og foresatte som informanter – mens andre vil bli utført sammen med barnet. PP-tjenesten benytter en rekke test- og kartleggingsverktøy. En del av verktøyene som beskrives under krever særskilt kompetanse eller sertifisering for bruk.

PP-tjenesten - veileder til barnehager og skoler

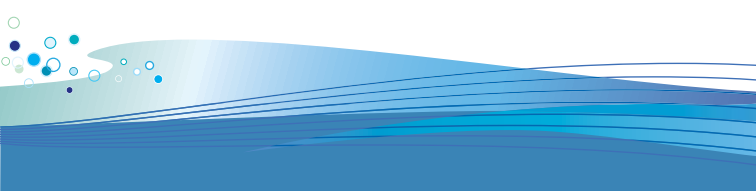
DAt-Kon (Differensering av Atferds- og Konsentrasjonsvansker) undersøkelsen er laget for å kartlegge årsakene til barns vansker med konsentrasjon og atferd i skolesammenheng. En grundig forståelse av hvorfor barnet opptrer som det gjør, gir i sin tur mulighet for skolens personale til å tilrettelegge undervisning og opplæring på en måte som er tilpasset barnets spesielle behov, både følelsesmessig og pedagogisk. Undersøkelsen foretas både i skolen og hjemmet, og består av en atferdssjekkliste og en intervjudel som kartlegger problemutvikling, ressurser og tilpasning på ulike arenaer.

WPPSI-III (Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence – Third Edition, 2008) er en test som administreres individuelt for å måle intellektuell kapasitet hos små barn, ofte beskrevet som læreforutsetninger. Målsettingen er å avdekke barnets sterke så vel som svake sider. Testen søker å kartlegge barnets kognitive ressurser, og gir samtidig et innblikk i hvordan barnet møter utfordringer, og hvordan det er i samspill med en voksen. Testen inneholder 14 deltester, men barnets alder og evt. vansker avgjør hvilke deltester som skal benyttes. Den er normert for norske førskolebarn. Testen kan benyttes for aldersgruppen 2 år 6 måneder opp til 7 år 3 måneder. Den deles inn i en Verbaldel og Utføringsdel eller kan ses som en Helhet (samlet). Det kan dessuten beregnes en faktor for Hastighet og Basalt språk dersom de nødvendige deltestene er administrert. Oppgavene på Verbaldelen sier noe om barnets evne til å forstå ord og uttrykk og bruke språket til å formidle innlært kunnskap, Utføringsdelen kartlegger barnets evne til problemløsning, mens Hastighetsfaktoren gir en indikasjon på prosesseringstempoet, for eksempel avskrift. Faktoren Basalt språk gir en indikasjon om barnets ordforråd og evne til å benevne bilder. Resultatet på samtlige deltester påvirkes av barnets evne til oppmerksomhet, konsentrasjon, utholdenhet og ikke minst motivasjon.

Våle testen kartlegger elevens mengdehukommelse. Den måler innlæringskapasitet og utsatt minne. Det leses opp 12 ord som eleven skal prøve å huske, gjenta. Ordene må ikke huskes i rekkefølge. Testen er laget av nevropsykolog Tor H. Andreassen. Den er normert for norske elever i 2. til 8.trinn.

Ravens matriser er en visuell nonverbal test. Testen har som formål å kartlegge ikkeverbal resonnerings- og problemløsningsevne. Dette er ferdigheter som er viktige i opplæringsammenheng. Resultatet vurderes i forhold til en prosentilskala, der 50. prosentil er gjennomsnitt.

PP-tjenesten - veileder til barnehager og skoler

Er resultatet svakere enn 16. prosentil vurderes det som en vanske. **WISC-IV** (Wescler Intelligence Scale for Children IV) er den mest brukte evneprøven i Norge. Den består av 10 obligatoriske og 5 alternative deltester (15 til sammen). På hver deltest blir elevens resultater sammenlignet med gjennomsnittet for elever på samme alderstrinn, og man kan regne ut samlet resultatskåre uttrykt i IQ-poeng. Denne skåren kan gi informasjon om elevens læreforutsetninger, barnets eller ungdommens generelle kognitive ferdigheter. Testen kan si oss noe om hvor barnet har sine styrker og svakheter, språklig eller visuelt – motorisk, slik at undervisningen og andre tiltak kan legges opp ut fra dette. Testprofilen sier i tillegg noe om arbeidsminnet og om prosesseringshastigheten. Arbeidsminnet er evnen til å huske for eksempel et telefonnummer eller en beskjed en kort stund, eller memorere en lydrekke inntil du har satt lydene sammen til et ord, mens prosesseringshastigheten antyder noe om tiden det tar å respondere verbalt eller motorisk på ulike stimuli.

Kåre Johnsens rettskrivingsdiktat er en screeningprøve som avdekker elevens evne til rettskriving vurdert i forhold til klassetrinnet. Prøven avdekker feiltyper og sier noe om finmotorikken. Resultatene blir vurdert i forhold til en Stanine-skala som består av 9 grupper der gruppe 5 er gjennomsnittet.

Ordkjedetesten av Høien og Tønnesen er en screeningtest som kartlegger elevens evne til teknisk ordavkodning av helord. Den viser i hvilken grad eleven gjenkjenner hele ord, har automatisert ord. Resultatet vurderes etter en Stanine-skala (se ovenfor).

Trog 2 er en test som kartlegger barnets språkforståelse, det impressive språket. Testleder leser opp en setning, og barnet/ungdommen skal peke ut hvilket av fire bilder som samsvarer med setningen. Trog 2 er normert opp til fylte 20 år.

SPRÅK 6-16 er en screeningtest som kartlegger barn- og ungdoms språkforutsetninger. Resultatet kan gi en indikasjon om hva som evt. bør utredes nærmere. Testen er normert og standardisert for norske barn fra 6 til 16 år. Den er laget av E. Ottem og J. Frost.

ITPA (Illinois Test of Psycholinguistic Abilities) er en språktest som kartlegger de kognitive prosesser som finner sted når en elev mottar et budskap, tolker det og sender ut et signal/respons. Resultatene på de ulike deltestene søker å belyse evt. spesifikke kommunikasjonsvansker, dvs. beskrive kognitive ferdigheter som bl.a. påvirker lese-/

$$7 \times 8 = 56$$

PP-tjenesten - veileder til barnehager og skoler

skriveprosessen og språkutviklingen generelt.

Leiter-R er en ikkespråklig evnetest. Testen kartlegger barnets kognitive funksjoner basert på visuelle inntrykk (figurer, bilder og kort). Testen består av to hoveddeler, Visualiserings- og Resonneringsbatteriet, og Oppmerksomhets- og Hukommelsesbatteriet. Vanligvis benyttes bare V-R-batteriet, som kartlegger evne til logisk visuell resonnering og problemløsning, visuell persepsjon og prosessering, og visuospatiale evner (orientering i forhold til rom, størrelse og posisjoner, og oppmerksomhet for detaljer og helheteretc.). Sett samlet gir resultatene på noen utvalgte deltester en totalskåre på nonverbalt evnenivå (Full IQ), en skåre for estimerte ikkeverbale evner (Brief IQ) og en for spatiale ferdigheter. Testen er standardisert og normert for aldersgruppen 2 – 21 år. Det brukes ikke språk, bare gester og mimikk fra testleders side. Det kreves lite i forhold til motorikk, og de fleste deltestene er ikke begrenset av en tidsfaktor. Av totalt 10 deltester velger testleder ut de nødvendige testene avhengig av barnets alder og hva man ønsker utredet.

Logos er gresk og betyr "ord". Logos er en pc-basert diagnostisk test for å diagnostisere dysleksi, som har basis i nyere tids forskning. Den er standardisert. Logos inneholder mange deltester. Testoppgavene dekker mange delferdigheter: Leseforståelse, leseflyt, lytteforståelse, begrepsforståelse, avkodingsferdighet og ulike delprosesser bak avkodingsprosessen som for eksempel fonologisk korttidsminne og arbeidsminne. For å konkludere med dysleksi bør resultatet på lytteforståelse ligge i normalområdet, mens resultatene på ordidentifikasjon, fonologisk- og ortografisk lesing skal ligge under kritisk grense. Et resultat over 30. prosentil vurderes å ligge i normalområdet, mens en skåre lavere enn 15. prosentil vurderes å ligge i kritisk område. Logos kan benyttes for 3. til 10. klasse, og for voksne. Barn i 2. klasse kan kartlegges ved hjelp av Logos.

Tor Hammervoll og Snorre Ostads Basiskunnskaper i matematikk – prøveserie for grunnskolen – er en prøveserie som i første rekke retter seg mot den vanlige undervisningen, og tar primært sikte på å gi læreren et enkelt og fleksibelt hjelpemiddel til å vurdere hvor den enkelte elev står faglig og til å følge elevens utvikling. Prøven er dermed et hjelpemiddel til læreren for å tilrettelegge undervisningen ut fra behovene til den enkelte elev og for grupper av elever. Prøvene kan også være til hjelp for skolen i å vurdere elevenes fremgang på en

systematisk måte. Prøvene har en screeningfunksjon, dvs. å kunne oppdage elever som har behov for tilrettelagte hjelpetiltak. I diagnostiske sammenhenger må prøvene ses i sammenheng med andre tester. Normalt sett benyttes evnetesten Wisc-IV til dette formålet.

CAS (Cognitive Assessment System) er en ny intelligenstagstest basert på Lurias nevropsykologiske teori. Testen er mindre kulturavhengig enn andre intelligenstagstester, som for eksempel Wisc-testene, og er derfor også egnet for fremmedspråklige barn. Testen kartlegger barnets planleggings-, oppmerksomhets-, simultane- og sekvensielle prosesser (PASS), med 3 deltester for hver av prosessene. PASS-teorien som testen bygger på gir alternative analyser for å forstå barnet. Testen bygger på en dynamisk forståelse av intelligens som læreforutsetninger. Det gir grunnlag for å utvikle tiltak som bidrar til å endre barns læreforutsetninger på ulike områder. En av testens fremste kvaliteter er at profilene også viser barnas sterke sider, som en kan utnytte i utarbeiding av tiltak. Testen gir også profiler som er typiske for ulike kategorier av vansker, som ADHD og spesifikke lese- og skrivevansker. **5-15** er et nordisk spørreskjema for kartlegging av vansker hos barn i alderen 5 til 15 år. Motorikk, oppmerksomhet, språk, læring og sosial fungering er blant de områdene som dekkes. Normeringen baserer seg på skjemaer fylt ut av foreldre. Resultatene må alltid ses i sammenheng med annen informasjon.

Reynell språktest måler språkforståelse og talespråk for barn fra 1 ½ til 6 år. Testen er delt inn i to hoveddeler: Språkforståelse og Talespråk. Språkforståelsen består av 10 avsnitt med en stigning i vanskegrad som reflekterer utviklingsforløpet i en normal språkutvikling. Barnet behøver ikke bruke tale og kan svare med å peke og utføre handling. Talespråkdelen er inndelt i to hovedavsnitt: Innhold og struktur. Ved vurderingen av det språklige innholdet i barnets tale undersøker en barnets evne til å benevne objekter og bilder, til å forklare hva ord betyr og til å beskrive handlingen i bilder som gjengir kjente situasjoner.

Norsk Fonemtest er en test som kartlegger barns språklyder. Testen består av en bok med 104 bilder, ett bilde på hver side. Bildene er normale objekter som det forventes at en fireåring har i ordforrådet sitt. Ordene som vektlegges i testen dekker norske konsonanter slik de normalt fremkommer med plassering først, midterst og ved slutten av ord. Testen er ikke aldersbegrenset.

Bamble kommune
PP-tjenesten

Postadresse: PB 80, 3993 Langesund

Besøksadresse: Rådhuset, Kirkegaten 12, 3970 Langesund

Telefon: 35 96 52 01

postmottak@bamble.kommune.no

www.bamble.kommune.no

Bamble
kommune